

نقش نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در تامین کتب مورد نیاز کتابخانه‌های دانشکده‌ای دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی

دکتر فریدون آزاده^۱، شهناز نوری سندیانی^۲، دکتر سید جواد قاضی میرسعید^۳

چکیده

زمینه و هدف: نمایشگاه بین المللی کتاب یک فرصت برای کتابخانه‌های دانشکده‌ای به شمار می‌رود. این پژوهش به بررسی نقش نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در تامین کتب مورد نیاز کتابخانه‌های دانشکده‌ای پرداخته است.

روش بررسی: این پژوهش توصیفی-تحلیلی از نوع پیمایشی است. جامعه مورد مطالعه، کارکنان بخش سفارش و مدیران در کتابخانه‌های دانشکده‌ای دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی بود. حجم نمونه پژوهش از ۴۱ نفر (۲۶ نفر کارکنان بخش سفارش و ۱۵ نفر مدیران) تشکیل شد. برای تحلیل توصیفی داده‌ها و آزمون‌های تی‌تست، آنالیز واریانس، کای اسکور و همبستگی پیرسون از نرم افزار Spss استفاده شد.

یافته‌ها: بالاترین میانگین امتیازات، نحوه‌ی انتخاب کتاب در کتابخانه‌ها با امتیاز $3/35 \pm 0/89$ بود. با کسب میانگین $3/06 \pm 0/07$ امتیاز، نقش نمایشگاه کتاب در تامین کتب مورد نیاز، متوسط بود. آزمون همبستگی نشان داد که مشکلات کتابخانه‌ها در دانشگاه تهران و شهید بهشتی بالاترین (ضریب همبستگی $0/36$) و امکان تامین کتب مورد نیاز کمترین میزان همبستگی (ضریب همبستگی $0/67$) را داشته‌اند.

نتیجه‌گیری: نمایشگاه کتاب نقش موثری در تهیه کتب مورد نیاز کتابخانه‌های دانشگاهی نداشته است. ضروری است تا رویکردهای نوین در تامین کتب کتابخانه‌های دانشکده‌ای مورد استفاده قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: مجموعه سازی، کتابخانه‌های دانشگاهی، نمایشگاه بین المللی کتاب

* نویسنده مسئول :

شهناز نوری سندیانی :

دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

Email :
Norry354@yahoo.com

- پذیرش مقاله : فروردین ۱۳۹۱

- دریافت مقاله : شهریور ۱۳۹۰

مقدمه

حال ماندنی ترین وسیله ارتباطی و مظهر اندیشه و خردورزی آدمی و از مهمترین ابزارهای اطلاع رسانی به شمار می‌رود (۴-۲). کولائیان در تحقیق خود بیان می‌دارد که نمایشگاه‌های کتاب بهترین مکان و بهترین محمل برای تبلور و تلالو بازار بزرگ دانش انسان‌هاست (۵).

گزارش برگزاری هجدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب بیانگر این امر است که این نمایشگاه مهمترین رویداد نشر در آسیا و خاورمیانه، در دنیای نشر بین المللی شناخته شده است و رویدادی مهم برای مذاکره، تبادل افکار، تجارب نمایشگاهی و بازرگانی

امروزه، راهبردی‌ترین و قاطعانه‌ترین تصمیمات اتخاذ شده، تنها در صورتی صحیح هستند که بر اخبار و اطلاعات مطمئن، جامع و به روز متکی باشند (۱). کتاب، قدیمی‌ترین، دوست داشتنی‌ترین و در عین

^۱ استادیار گروه علوم کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

^۲ کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

^۳ استادیار گروه علوم کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، عضو مرکز تحقیقات مدیریت اطلاعات سلامت، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

است که در آن صنایع چاپ و نشر و تجهیزات کتابخانه‌ای، موسسه‌های اطلاع رسانی و بانک اطلاعاتی نشر کتاب‌های الکترونیک، محصول خود را به معرض نمایش می‌گذارند (۲). نمایشگاه کتاب در کشورهای اروپایی بیشتر محلی برای معاملات بزرگ ناشران و خریداران است. اما، نمایشگاه در ایران بیشتر حالت یک فروشگاه بزرگ را دارد و برای بسیاری از کتابخانه‌های دانشکده‌ای، محملی مناسب برای مجموعه سازی است. جمع آوری و تامین کتاب کاری بسیار دشوار و زمان بر می‌باشد. نتایج تحقیق Dali نشان می‌دهد که جمع آوری و مجموعه سازی در اروپای شرقی و اسلواکی کاری پیچیده و دشوار بوده است (۶). در ایران نیز مشکلات عدیده‌ای در تامین کتب دانشگاهی وجود دارد. نتایج گزارش دهمین نمایشگاه بین المللی کتاب نشان می‌دهد که هدف ناشران از حضور در این نمایشگاه راضی نگه داشتن انواع و اقسام مراجعین است (۷). بیگدلی در تحقیق خود هدف کتابخانه‌های دانشگاهی از نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را یک روش در خرید منابع کتابخانه‌ای می‌داند (۸). محسنی نیز در ارزیابی نمایشگاه بین المللی کتاب مهمترین ویژگی این نمایشگاه را وجود تعداد زیادی از ناشران داخلی و خارجی شرکت کننده می‌داند (۹). پاپی نیز در تحقیق خود نقش کتابخانه‌های دانشگاهی را تامین امکانات تحقیق برای پژوهشگران و توسعه علوم می‌داند و بیان می‌دارد که کتابخانه‌ها برای اینکه بتوانند با پیشرفت دانش هماهنگ شوند، ناچارند در تامین منابع اطلاعاتی و کتب غنی باشند (۱۰).

نتایج تحقیق Adekanmbi نشان می‌دهد که یکی از عوامل مهم در کارایی و اثر بخشی کتابخانه‌ها، تامین مناسب کتاب‌های مورد نیاز کتابخانه‌ها است (۱۱). نتیجه مروری بر مطالعات نشان می‌دهد که غالب گزارشات و تحقیقات مربوط به نمایشگاه تنها به

بررسی نقش و اهمیت نمایشگاه به عنوان یک رویداد فرهنگی توجه داشتند و نقش نمایشگاه را به عنوان محمل تامین کتب دانشگاهی نادیده گرفته‌اند. تنها در تحقیقات محدودی نمایشگاه بین المللی از دید فنی و کارشناسانه مورد بررسی قرار گرفته است. قمصری در تحقیق خود به تحلیل هزینه اثربخشی کتاب‌های خریداری شده از نمایشگاه پرداخته است و می‌نویسد که کتابخانه‌های دانشگاهی در جهت تهیه و فراهم آوردن منابع اطلاعاتی خصوصاً سفارش و تهیه منابع به زبانهای خارجی با مسائل زیادی مواجه‌اند. افزایش نرخ برابری ارزهای موجود با ریال باعث شده است که کتابخانه‌های دانشگاهی نتوانند به سهولت عنوان‌های خارجی مورد نیاز خود را تهیه کنند (۱۲).

در میان مطالعات خارجی چون نقش نمایشگاه در کشورهای دیگر متفاوت از کشور ما می‌باشد، مطالعات چندانی پیدا نشد. نتیجه مطالعه Wu Md و همکاران در تایوان نشان داد که کتابخانه‌های دانشگاهی در پاسخگویی به نیازهای کاربران مناسب نیست و به دلیل پایین بودن کمیت مجموعه‌ها در دانشگاه‌ها امکان به مشارکت گذاشتن این کتب وجود ندارد (۱۳).

Laskowski در مطالعه‌ای با عنوان مشکلات تامین کتب مرجع برای دانشجویان چنین نتیجه گیری می‌نماید که کتابخانه‌های دانشگاهی مشکلات عمده‌ای در تامین کتب مرجع برای دانشجویان دارند (۱۴).

نظر به اهمیت تامین منابع اطلاعاتی در کتابخانه‌های دانشگاهی و مشکلاتی که پژوهشگر در تامین کتب مورد نیاز از نمایشگاه با آن مواجه بوده، ضرورت و اهمیت این پژوهش احساس شد. از آنجایی که تا کنون پژوهشی با هدف بررسی نقش این نمایشگاه در تامین کتب دانشگاهی برای کتابخانه‌ها یافت نشد، این تحقیق برای اولین بار به بررسی نقش این نمایشگاه در تامین کتب مورد نیاز کتابخانه‌های دانشگاهی در

سفرارش و ۱۵ نفر از مسئولان کتابخانه‌ها را تشکیل داده بود. اطلاعات مورد نیاز بوسیله پرسش‌نامه محقق ساخته گردآوری شد. پرسش‌نامه شامل سه بخش بوده است: بخش اول شامل اطلاعات دموگرافیک، بخش دوم شامل ۵۲ سوال بسته که بصورت گزینه‌ای بلی/خیر و برخی سوالات در مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای از خیلی زیاد تا خیلی کم و در راستای پاسخ به سوالات پژوهش و بخش سوم شامل ۴ سوال باز برای ارائه نظرات و پیشنهادات کارکنان تشکیل شده بود. این پرسش‌نامه به همه کتابخانه‌های مورد بررسی ارائه گردید. توزیع پرسش‌نامه‌ها و جمع‌آوری آنها توسط خود پژوهشگر انجام شد. برای تعیین روایی پرسش‌نامه، از روش روایی محتوا و پایایی پرسش‌نامه بر اساس آزمون آلفای کرونباخ (۰/۷۸) محاسبه شد. با استفاده از روش آمار توصیفی (فراوانی و درصد) یافته‌های پژوهش توصیف گردید. در سوالات گزینه‌ای میانگین امتیازات بر اساس ۵ نمره محاسبه شد. گزینه خیلی زیاد امتیاز ۵، گزینه زیاد ۴ امتیاز، گزینه متوسط ۳ امتیاز، گزینه کم ۲ امتیاز و گزینه خیلی کم ۱ امتیاز داده شد. برای تحلیل میانگین بین ۵ تا ۳/۵ خوب، میانگین امتیاز بین ۳/۵ تا ۲/۵ متوسط و میانگین امتیاز ۲/۵ تا ۱ بد تفسیر گردید. برای تحلیل یافته‌های پژوهش از آزمون‌های تی تست، آنالیز واریانس، کای اسکور و آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. تمامی تحلیل یافته‌ها با استفاده از نرم افزار آماری Spss انجام گرفت.

یافته‌ها

یافته‌های دموگرافیک پژوهش نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی کارکنان در گروه‌های سنی ۲۵ تا ۳۰ سال و ۴۰ تا ۴۵ سال بوده است و کمترین فراوانی در کارکنان بخش سفارش مربوط به گروه سنی بالاتر از ۴۵ سال بوده است (جدول ۱).

ایران پرداخت. در همین راستا این پژوهش به دنبال پاسخ به سوالات زیر بوده است:

- ارتباط ناشران با کتابداران دانشکده‌ای در تامین کتابهای مورد نیازشان چگونه بوده است؟
- چه اندازه امکان تهیه منابع اطلاعاتی مورد نیاز از طریق نمایشگاه بین‌المللی کتاب وجود دارد؟
- آیا امکان تهیه و تامین منابع اطلاعاتی خارج از زمان نمایشگاه از طریق دانشگاه‌های مورد مطالعه وجود داشته است؟
- مشکلات و محدودیت‌های اساسی کتابخانه‌ها جهت خرید منابع اطلاعاتی از نمایشگاه بین‌المللی کتاب در سال ۸۹ چه بوده است؟

روش بررسی

روش پژوهش توصیفی-تحلیلی از نوع پیمایشی است. مطالعه مذکور بصورت مقطعی و در بازه زمانی بهمن ماه ۱۳۸۹ تا مرداد ۱۳۹۰ انجام گردید. محیط پژوهش شامل کلیه کتابخانه‌های دانشکده‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی بود. تمامی کتابخانه‌های وابسته به دو دانشگاه بصورت سرشماری مورد بررسی قرار گرفت. تعداد کتابخانه‌های دانشکده‌ای در دانشگاه علوم پزشکی تهران شامل ۱۳ کتابخانه و در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی شامل ۸ کتابخانه‌ای دانشکده‌ای بوده است. جامعه مورد مطالعه در این پژوهش کلیه کارکنان شاغل در بخش سفارش کتاب و مسئولان کتابخانه‌ها در کتابخانه‌های دانشکده‌ای دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی بوده است. در این تحقیق تمامی جامعه مورد مطالعه تحت بررسی قرار گرفت و نمونه‌گیری انجام نشد. تعداد ۴۷ پرسش‌نامه توزیع گردید و تعداد ۶ پرسش‌نامه به دلیل ناقص بودن از مطالعه خارج گردید. در مجموع حجم نمونه پژوهش ۴۱ نفر شامل ۲۶ نفر از کارکنان بخش

جدول ۱: فراوانی جامعه مورد مطالعه در کتابخانه‌های دانشکده‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی بر اساس جایگاه و سن

جایگاه شغلی گروه سنی	کارکنان بخش سفارش		مسئول کتابخانه	
	f	%	f	%
سال ۳۰-۲۵	۷	۸۷/۵	۱	۱۲/۵
سال ۳۵-۳۰	۴	۸۰	۱	۲۰
سال ۴۰-۳۵	۴	۵۷/۱	۳	۴۲/۹
سال ۴۵-۴۰	۷	۸۷/۵	۱	۱۲/۵
بالاتر از ۴۵ سال	۳	۲۷/۳	۸	۷۲/۷
جمع	۲۵	۶۴/۱	۱۴	۳۵/۸۹

بر اساس یافته‌های پژوهش، ۸۴/۶ درصد از کارکنان در کتابخانه‌های دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی دارای مدرک تحصیلی کتابداری و ۱۵/۴ درصد نیز مدرک غیر کتابداری داشته‌اند (جدول ۲).

جدول ۲: توزیع فراوانی کارکنان در کتابخانه‌های دانشکده‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی بر اساس رشته تحصیلی و جایگاه شغلی

جایگاه شغلی	کتابداری		غیر کتابداری		جمع	
	f	%	f	%	f	%
کارکنان بخش سفارش	۲۲	۸۴/۶	۴	۱۵/۴	۲۶	۱۰۰
مسئول کتابخانه	۱۱	۷۳/۳	۴	۲۶/۷	۱۵	۱۰۰

نقش نمایشگاه کتاب در تامین کتب مورد نیاز کتابخانه‌های دانشگاهی در دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی در حد متوسط ارزیابی گردید (جدول ۳).

در بین هر یک از سوالات پژوهش بالاترین میانگین امتیازات مربوط به چگونگی انتخاب کتاب در کتابخانه‌های دانشکده‌ای با امتیاز $0/89 \pm 3/35$ بوده است. پس از محاسبه میانگین کلی اهداف پژوهش با کسب میانگین امتیاز $0/07 \pm 3/06$ امتیاز از ۵ نمره

جدول ۳: میانگین و انحراف معیار هر یک از سوالات پژوهش

اهداف فرعی پژوهش	$\bar{x} \pm s$
ارتباط ناشران با کتابخانه‌های دانشکده‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی	$0/10 \pm 3/23$
امکان تامین کتب مورد نیاز از نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در کتابخانه‌های دانشکده‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی	$0/52 \pm 3$
امکان تامین کتب مورد نیاز در زمان خارج از نمایشگاه در کتابخانه‌های دانشکده‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی	$0/75 \pm 2/87$
مشکلات و محدودیت‌های اساسی کتابخانه‌های دانشکده‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی	$0/81 \pm 2/88$
جمع	$0/07 \pm 3/06$

برای مقایسه میانگین‌های هر یک از سوالات پژوهش بر اساس جنسیت از آزمون تی مستقل و برای مقایسه میانگین‌های هر یک از سوالات پژوهش بر اساس سن و سابقه کاری نیز از آزمون آنالیز واریانس یک طرفه استفاده شد. نتایج آزمون نشان داد که اختلاف میانگین امتیازات بر اساس جنسیت، سن و سابقه کار معنی دار نمی‌باشد. بر اساس یافته‌های پژوهش، بالاترین میزان

همبستگی مربوط به مشکلات کتابخانه‌های دانشکده‌ای در دانشگاه تهران و شهید بهشتی با ضریب همبستگی $r=0/36$ بوده است و کمترین میزان همبستگی مربوط به امکان تامین کتب مورد نیاز در دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی با ضریب همبستگی $r=0/067$ بوده است (جدول ۴).

جدول ۴: وضعیت همبستگی امتیاز هر یک از سوالات پژوهش در دو دانشگاه علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی

سؤالات پژوهش	دانشگاه علوم پزشکی بهشتی	دانشگاه علوم پزشکی تهران	آزمون همبستگی
وضعیت ارتباط ناشران با کتابخانه‌های دانشکده‌ای	$2/89 \pm 0/50$	$3/41 \pm 0/71$	$r=0/35$
امکان تامین کتب مورد نیاز از نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در کتابخانه‌های دانشکده‌ای	$2/97 \pm 0/36$	$3/02 \pm 0/32$	$r=0/067$
امکان تامین کتب مورد نیاز در زمان خارج از نمایشگاه در کتابخانه‌های دانشکده‌ای	$2/46 \pm 0/41$	$2/83 \pm 0/41$	$r=0/28$
مشکلات و محدودیت‌های اساسی کتابخانه‌های دانشکده‌ای	$2/61 \pm 0/54$	$3/02 \pm 0/49$	$r=0/36$

بحث

بررسی میانگین و انحراف معیار سوالات پژوهش نشان داد که انتخاب کتاب‌های مورد نیاز در کتابخانه‌های دانشکده‌ای از نمایشگاه بین المللی متوسط بوده است. وضعیت ارتباط ناشران با کتابخانه‌های دانشکده‌ای مناسب نبوده و کتابخانه‌های دانشکده‌ها، امکان تامین کتب مورد نیازشان از نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را در حد کمی داشته‌اند. کتابخانه‌های دانشکده‌ای امکان تامین کتب مورد نیاز در زمان خارج از نمایشگاه را نیز چندان نداشته‌اند. به این دلیل که بخش مهمی از بودجه مورد نیازشان را در زمان نمایشگاه در اختیار دارند. در یک نگاه کلی چنین می‌توان نتیجه گرفت که نقش نمایشگاه در تامین کتب مورد نیاز کتابخانه‌های دانشکده‌ای در دانشگاه علوم

پزشکی تهران و شهید بهشتی در سطح متوسط بوده است. با توجه به بررسی میزان همبستگی مشاهده می‌گردد که وضعیت موجود در دو دانشگاه مورد بررسی تا حدود زیادی مشابه یکدیگر می‌باشند. نتایج این تحقیق مشابه تحقیق شعبانی بود که در آن مشخص شده بود که نقاط ضعف قابل توجهی در روند کار سفارش و فراهم آوری در کتابخانه‌های دانشگاهی وجود دارد (۱۵). براساس یافته‌های جدول ۲ وضعیت ارتباط ناشران با کتابخانه‌ها در حد متوسط بود و این امر منجر به این شده است که کتابخانه‌ها نتواند بطور مناسبی منابع و کتب مورد نیازشان خصوصاً کتب لاتین را تهیه نمایند. نتیجه تحقیق Khan و همکاران در اثربخشی کتابخانه‌های دانشگاهی در هند نشان داد که

یکی از عوامل مهم در اثربخشی کتابخانه‌ها کاهش مشکلات تامین کتب لاتین و لزوم ارتباط گسترده با ناشرین بین المللی است که با یافته‌های تحقیق ما مطابقت داشت (۱۶). براساس یافته‌های جدول ۲ مشکلات و محدودیت‌های نمایشگاه برای کتابخانه‌ها زیاد است. بررسی مطالعات در این زمینه پژوهشی را برای مقایسه نیافت. علی رغم مشخص بودن مشکلات نمایشگاه برای کتابخانه‌های دانشگاهی این نمایشگاه هر سال با همان شیوه برگزار می گردد. این پژوهش برای اولین بار نقش نمایشگاه را از دیدگاه کتابداران و مسئولان کتابخانه‌های دانشگاهی نامناسب تشخیص داد. نتایج تحقیق Haidar کتابخانه‌های دانشگاهی در کشور پاکستان نیز نشان داد که کتابخانه‌های دانشگاهی با مشکلات متعددی در مجموعه سازی مواجه‌اند که با نتایج تحقیق ما مطابقت داشت (۱۷). یافته‌های جدول ۴ نشان می‌دهد که میانگین امتیازات در دانشگاه تهران و دانشگاه شهید بهشتی با یکدیگر همبستگی دارد و این بدین معنا است که در هر دو دانشگاه دیدگاه‌ها و مشکلات تقریباً یکی بوده است. چنانچه نتیجه تحقیق Shelburne نشان داد مشکلات کتابخانه‌ها در تامین نیازهای دانشجویان یکی می‌باشد که این امر تایید کننده یافته‌های تحقیق ما بود (۱۸). اما Lihong در تحقیق خود اعتقاد دارد که همراه با رشد و تغییرات تکنولوژیک انتظارات کتابداران از مسئولان فنی کتابخانه‌ها تغییر می‌یابد. او مشخص نمود که کتابخانه‌ها هر کدام مشکلات و شرایط خاص خودشان را دارند که متناقض یافته‌های تحقیق ما بوده است (۱۹).

نتیجه گیری

کتابخانه‌های دانشگاهی کانون اصلی گردآوری و توزیع اطلاعات آموزشی و پژوهشی جامعه علمی دانشگاهی

به شمار می‌روند. با توجه به بودجه محدود کتابخانه‌ها، کتابداران با در نظر گرفتن محدودیت‌های مالی با دیدی تخصصی و با برنامه‌ریزی و پیش بینی عوامل مرتبط، از میان حجم عظیم منابع، مناسب‌ترین منبع را برگزیده و بر غنای مجموعه بیافزایند. مجموعه متناسب با نیازهای تحقیقاتی و مطالعاتی اعضای هیات علمی، پژوهشگران و کارکنان در نیل به رسالت‌های آموزشی- پژوهشی این موسسات بسیار مهم است. بر این اساس و بر مبنای یافته‌های پژوهش پیشنهادت زیر برای بهبود وضعیت تامین کتاب در کتابخانه‌های دانشکده‌ای ارائه می‌گردد. لازم است نیازسنجی از کتابخانه‌ها از سوی ناشران در زمان مناسب صورت گیرد. با توجه به نقش موثر کمیته در فرایند انتخاب کتاب، ضروری است تا کمیته دائمی انتخاب و خرید کتاب در کتابخانه‌ها در طول سال فعال بماند، بخش کتب دانشگاهی در نمایشگاه بین المللی توسعه یابد و ضروری است تا سهم بودجه خرید کتابخانه‌ها در زمان خارج از زمان نمایشگاه افزایش یابد و مکانیسم‌هایی در طول سال از طریق مکاتبه با ناشر و یا برای تامین کتب مورد نیاز دانشکده‌ها فراهم شود. تقویت خرید کتب الکترونیک نیز یکی دیگر از راههای بهبود کیفیت خدمات کتابخانه‌های می‌باشد.

تشکر و قدردانی

این مقاله حاصل بخشی از پایان نامه کارشناسی ارشد با عنوان "بررسی نقش نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در تامین کتب مورد نیاز کتابخانه‌های دانشکده‌ای دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی از دیدگاه کارکنان شاغل در بخش سفارش در سال ۱۳۸۹" بوده است که با حمایت دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران انجام شده است.

1. Hashemi A. Review on 9th international book fair in Iran. *Library Message Journal* 1997; 1(20): 81-6[Article in Persian].
2. Mirvakili SM. Report of 18th international book fair in Iran. *Iranian Journal of the Battery Industry* 2003; 3(10): 57[Article in Persian].
3. Haji Zainolabedini M. Report of 14th international book fair of Tehran. *Journal of National Studies Library and Information Organizing* 2001; 12(3): 139-42[Article in Persian].
4. Hashemi A. Report on 7th international book fair in Iran. *Library Message Journal* 1994; 1-2(12-13): 145-8[Article in Persian].
5. Kollaiean F. Frankfort international book fair. *Library Message Journal* 1998; 12(2): 130-9[Article in Persian].
6. Dali K & Dilevko J. Beyond approval plans: Methods of selection and acquisition of books in Slavic and East European languages in North American libraries. *Library Collections, Acquisitions, and Technical Services* 2005 Sep; 29(3): 238-69.
7. Anonymous. Report of 10th international book fair of Tehran. 1997. Available at: <http://www.noormags.com>. March 14, 2011.
8. Bigdely Z. Effect of international book fair on trend acquisition on Iranian university libraries. *The Book Journal* 2007; 17(1): 321-30[Article in Persian].
9. Mohseni H. Acquisition & proofs services. Tehran: Ketabdar Publication; 2008: 173-5[Book in Persian].
10. Papi A. Survey of purchase foreign book on 8th international book fair in Esfahan medical university sciences[Thesis in Persian]. Iran University of Medical Sciences, Faculty of Management & Medical Information Sciences; 1996.
11. Adekanmbi AR & Boadi BY. Budgeting for library resources in colleges of education: Some findings from Botswana. *Library Collections, Acquisitions, and Technical Services* 2008; 32(2): 68-75.
12. Tasviri Ghamsari F & Jahan Nama MR. Cost-benefit and use of Latin books prepared by the Tehran International Book Fair in the Institute of Agriculture Engineering. *The Book Journal* 2007; 18(4): 285-9[Article in Persian].
13. Wu Md, Huang Yt, Lin Cy & Chen Sc. An evaluation of book availability in Taiwan university libraries: A resource sharing perspective. *Library Collections, Acquisitions, and Technical Services* 2010; 34(4): 97-104.
14. Laskowski MS. The textbook problem: Investigating one possible solution. *Library Collections, Acquisitions, and Technical Services* 2007; 31(3-4): 161-70.
15. Shabani A, Nezamabadi F & Saadat R. Assessment of library at Arak university & compare with national standards. *Journal of Librarianship* 2010; 1(43): 115-38[Article in Persian].
16. Khan AM & Zaidi SM. Determinants of library's effectiveness and efficiency: A study of collection development, organization and services of Maulana Azad Library, AMU(India). *Library Collections, Acquisitions, and Technical Services* 2011 Sep; 35(4): 95-105.

17. Haider JS. Acquisition and collection development in Pakistan. *Library Acquisitions: Practice & Theory* 1996; 20(2): 147-56.
18. Shelburne WA. E-book usage in an academic library: User attitudes and behaviors. *Library Collections, Acquisitions, and Technical Services* 2009 Jun; 33(2-3): 59-72.
19. Lihong Z. Employers' expectations for head of technical services positions in academic libraries. *Library Collections, Acquisitions, and Technical Services* 2009; 33(4): 123-31.

Role Of The International Book Fair To Supply Books For Libraries Of Tehran & Shahid Beheshti University Of Medical Science

Azadeh Fereidun¹(Ph.D) – Nori Sandyani Shanaz²(MSc.)
Ghazimirsaeed Seyed Javad³(Ph.D)

1 Assistant Professor, Librarianship & Medical Informatics Department, School of Allied Medicine, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2 Master of Sciences in Librarianship & Medical Informatics, School of Allied Medicine, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

3 Assistant Professor, Librarianship & Medical Informatics Department, Member of Health Information Management Research Center, School of Allied Medicine, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Abstract

Received : Sep 2011
Accepted : Apr 2012

Background and Aim: The international book fair is an opportunity for school libraries. This study was conducted to determine the role of the Tehran international book fair to provide books for school libraries.

Materials and Methods: The study is a descriptive survey. Employees and authorities worked in libraries affiliated to Tehran and Beheshti Medical Sciences Universities consisted the study population. Sample size included 41 individuals (26 staff and 15 officials). For data analysis descriptive statistics by using one sample t-test, chi square, ANOVA and correlation were used.

Results: The highest average score dedicated to choose books in school libraries was a scale of a $3/35 \pm 0/89$. With an average score of $3/06 \pm 0/07$, the role of International book fair in supplying books for school libraries was moderate. Correlation test showed that problems of school libraries had the highest correlation ($r=0/36$) while the lowest correlation was related to the possibility of book supply ($r=0/067$).

Conclusion: The international book fair does not have an effective role in supplying books for school libraries. It is necessary to use new approaches to supply books for academic libraries.

Key words: Acquisition, School Libraries, International Book Fair

* Corresponding Author:

Nori Sandyani SH;

E-mail:

Norry 354@yahoo.com